

Skleněné KOUZLO V KOSTCE

Restaurování historických mozaik žádá trpělivost, přesnost, odolnost. V srdci Hradce Králové funguje ateliér, kde se této činnosti věnují. Za práci se vydávají po Česku. I do zahraničí.

Text MARTINA MÍČKOVÁ foto DAVID TURECKÝ

Na počátku společné práce čtyř zkušených restaurátorů Petra Hampla, Barbory Vikové, Davida Svobody a Šárky Mackové z Ateliéru mozaiky stál oheň. Znali se už dřív, dohromady je svedla až obnova rozsáhlých mozaik z vyhořelé kavárny Roland Café v Bratislavě. „Kavárnu zachvátil během adventních trhů v roce 2018 požár. Všechny mozaiky poškodil, některé více, jiné méně. Dělali jsme je komplet znovu. Šlo o šestadvacet rozměrných panelů a práce trvala celé dva roky,“ říká MgA. Petr Hampl, restaurátor, malíř a lektor výtvarných kurzů za všechny kolegy.

KROK ZA KROKEM

Každá restaurátorská práce je jedinečná. Postup je třeba přizpůsobit konkrétní mozaice. Na počátku se hodnotí charakter a rozsah poškození díla. Následuje detailní fotografická dokumentace a zakreslení poškození. „Zaměřujeme se na původní techniku a rozpoznání pozdějších zásahů,

Podmínky při restaurování mozaik v exteriéru jsou různé. Obnova historického díla na kostele svatého Bartoloměje v Pardubicích probíhala z několikapatrového lešení.

Foto: xxxxxxxxxx

jako jsou doplňky scházejících částí mozaiky či jakékoli jiné druhotné úpravy i opravy díla,“ vysvětluje Hampl. Pokud je dílo památkově chráněno, vypracují restaurátoři, než se pustí do práce, návrh na jeho obnovu. Ten musí schválit zástupce památkové péče. Až poté následuje samotné restaurování, tedy čištění a doplňování vypadlých či z jiného důvodu chybějících kostek. Důležité je namíchat správnou konzistenci mozaikové malty. Nastává mravenčí práce, kdy se na opravované místo nanese trocha hmoty a vtlačí se do ní skleněná kostka.

NEŽ DOJDOU ZÁSoby

Občas je náročné docílit správné barevnosti i charakteru skleněných kostek, které byly použity v díle původně. „České mozaikové sklo se tavitel od 30. do 90. let. V druhé polovině 20. století pak zejména pro potřeby mozaikářské dílny Uměleckých řemesel, která mozaiky hojně produkovala,“ přibližuje Hampl. V současnosti se tento →

Vybrat vyhovující barvu sklička není jen tak. Je třeba trpělivě zkoušet ten pravý odstín. Správný tvar vyřeší kleště, kterými se jednotlivá sklička dají rozdělit.

Foto: David Kurecký

Na samotném začátku restaurátorské práce je detailní překreslení mozaiky a pečlivé vyznačení míst, která je třeba opravit.

druh mozaikového skla už nevyrábí, restaurátoři jsou odkázáni na vlastní historické zásoby.

TRUHLICE POKLADŮ

Čím mozaika restaurátory z Ateliéru mozaiky uchvátí? „Skleněné mozaikové kostky jsou krásné samy o sobě. Je radost brát je do ruky a prohlížet si je. Jsou jako šperky, zářivě drahokamy. Prohrabovat se krabicemi plnými kostek mozaikového skla je jako prohrabovat se pokladem,“ shodují se restaurátoři jednohlasně. Doplňují, že mozaika je jako malba sklem či kamenem. Jiná nástěnná malba nemá tak syté barvy, jako právě ona. „Kdysi jsem se seznámil s Františkem Tesařem, vedoucím mozaikářské dílny Uměleckých řemesel v Praze. Vedl ji od 60. let do roku 1994. Začal jsem s ním spolupracovat, pořádali jsme kurzy mozaiky pro studenty restaurátorské školy v Litomyšli, kde já dřív taky studoval,“ uvádí Hampl. S Františkem Tesařem spolupracovali přes deset let, byl to on, kdo restaurátorům ukázal magii mozaiky. Díky němu propadli jejímu kouzlu. „Vše, co o mozaice víme, nás naučil on. Je to dar, který jsme dostali, a my ho nyní zase předáváme dál,“ jsou slova členů Ateliéru.

OBNOVENÁ DÍLA

Výsledek jejich práce lze vidět třeba v recepci budovy The Flow Building na Václavském náměstí, na portálu kapličky v Kosoři, na fasádě fary v Radotíně nebo na znacích měst Pramene Labe. A co bude dál? Práce mají spoustu. Restaurování v exteriéru je však závislé na počasí, financích i harmonogramu stavebních firem, pokud na nemovitostech probíhají i jiné práce...

Foto: xxxxxxxxxx

Za socialismu byla podmínka vyčlenit malé procento na budově či sídlištích na umění. Tyto mozaiky z budov při modernizaci v tichosti mizí.

"Přes zimu jsme spíše v ateliéru, věnujeme se autorským mozaikám a pořádáme kurzy pro širokou veřejnost," uvádí členové Ateliéru Mozaiky.

